

PROGRAM DELA ZA LETO 2022

Pripravila: Anka Rogina
Maribor, 15. november 2021

1. Uvod

Spletni portal slovenskih splošnih knjižnic **Knjižnice.si** (<https://www.knjiznice.si/>) je nastal v okviru delovanja osrednjih območnih knjižnic (OOK) in v okviru Združenja splošnih knjižnic (ZSK).

V letih 2013 in 2014 je bila v okviru delovanja OOK izvedena vrsta delavnic na temo strategije OOK do leta 2020. Udeleženci delavnic so kot ključna razvojna področja prepoznali sodelovanje in delovanje knjižnic v e-okolju. Iz tako izražene potrebe po okrepitvi komunikacij med splošnimi knjižnicami, po izmenjavi uspešnih projektov in znanj, po boljši preglednosti in dostopnosti e-virov in e-storitev v slovenskih splošnih knjižnicah, po boljši informiranosti o delovanju splošnih knjižnic in iz potrebe, da se splošne knjižnice bolj organizirano predstavijo tudi v e-okolju, je zrasla pobuda za vzpostavitev skupnega portala slovenskih splošnih knjižnic.

Projekt so v letu 2017 v okviru delovanja OOK začele izvajati Mestna knjižnica Ljubljana, Osrednja knjižnica Srečka Vilharja Koper, Osrednja knjižnica Celje in Mariborska knjižnica. V projekt je bil, glede na smiselno vsebinsko celoto, vključen tudi v letu 2016 začetni projekt priprave navodil za vzpostavitev dinamičnih spletnih strani splošnih knjižnic. V letih 2018 in 2019 je delovna skupina delovala v okviru Združenja splošnih knjižnic. Portal je bil ob finančni podpori Ministrstva za kulturo in v okviru Združenja splošnih knjižnic javno objavljen 20. novembra 2019, v okviru nacionalne prireditve ob Dnevu splošnih knjižnic.

Portal upravlja Mariborska knjižnica v sodelovanju z Združenjem splošnih knjižnic in osrednjimi območnimi knjižnicami. Za vsebino in razvoj portala skrbi uredniški odbor.

2. Poslanstvo in cilji

Portal **Knjižnice.si** na enem mestu združuje vse pomembne informacije o dejavnostih slovenskih splošnih knjižnic. Namen portala je nuditi celovite informacije o delovanju slovenskega splošnega knjižničarstva najširši domači in tuji javnosti:

- **uporabnikom knjižnic** in najširši javnosti predstaviti vsebine in storitve, ki jih knjižnice ponujajo
- **strokovni javnosti** olajšati dostop do strokovnih informacij, podpirati profesionalno delovanje in čim bolj enakomeren razvoj slovenskega knjižničarstva
- **zainteresirani javnosti** na enem mestu ponuditi celovite informacije o slovenskem knjižničnem sistemu, njegovi organiziranosti in financiranju.

Cilji portala **Knjižnice.si** so:

- Uporabnikom knjižnic in najširši javnosti ponuditi izčrpne in zmeraj aktualne informacije o mreži splošnih knjižnic v Sloveniji, o storitvah in gradivu, ki jih splošne knjižnice ponujajo ter o možnih načinih dostopa do knjižničnih storitev.
- Promovirati digitalne vsebine knjižnic kot podporo izobraževanju, vseživljenjskemu učenju, izrabi prostega časa ter kot lažji dostop do knjižničnih vsebin vsem, ki iz različnih razlogov ne morejo v knjižnico.
- Podpirati profesionalno delovanje in razvoj slovenskega knjižničarstva z izborom strokovne literature, z opozarjanjem na strokovne dogodke, izobraževanja in razpise ter z drugimi strokovnimi informacijami.

- Spodbujati sodelovanje med splošnimi knjižnicami, izmenjavo dobrih praks in sodelovanje z drugimi deležniki na področju knjižničarstva in kulture.
- Krepite pojavnost splošnih knjižnic v virtualnem okolju.
- Z vzdrževanjem in razvijanjem predlog dinamičnih spletnih strani omogočati tudi manjšim splošnim knjižnicam, da se enakovredno predstavijo v virtualnem okolju.
- Prikazati položaj, vlogo in vpliv splošnih knjižnic v družbi skozi delovanje, financiranje in organiziranost slovenskih splošnih knjižnic.
- Prikazati organiziranost in dejavnosti Združenja splošnih knjižnic.
- Promovirati slovensko knjižničarstvo v svetu, tudi z vzpostavitvijo večjezičnih spletnih strani.
- Omogočati dostop do informacij z enega mesta in zagotavljati visoko kakovost objavljenih vsebin.

3. Upravljanje portala

Za upravljanje in urejanje portala Knjižnice.si od leta 2021 skrbi Mariborska knjižnica. Pravna razmerja med Mariborsko knjižnico in drugimi pogodbenimi partnerji so urejena v Pogodbi o sodelovanju pri upravljanju in urejanju spletnega portala slovenskih splošnih knjižnic Knjižnice.si (dalje: Pogodba).

Pogodbeni partnerji so osrednje območne knjižnice (Osrednja knjižnica Celje, Osrednja knjižnica Srečka Vilharja Koper, Osrednja knjižnica Kranj, Mestna knjižnica Ljubljana, Mariborska knjižnica, Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota, Goriška knjižnica Franceta Bevka Nova Gorica, Knjižnica Mirana Jarca Novo mesto, Knjižnica Ivana Potrča Ptuj in Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika Ravne na Koroškem) ter Združenje splošnih knjižnic.

V skladu s 5. členom Pogodbe pogodbeni partnerji svojo pravico do nadzora nad upravljanjem, delovanjem in razvojem portala uresničujejo preko nadzornega sveta. Nadzorni svet sestavljajo direktorji štirih osrednjih območnih knjižnic, ki jih imenuje aktiv direktorjev OOK pri Združenju splošnih knjižnic, in predstavnik Združenja splošnih knjižnic. Člani nadzornega sveta so imenovani za dobo dveh let. Nadzorni svet sprejme letni načrt dela in letno poročilo.

Mariborska knjižnica kot upravljavka portala ima s Pogodbo opredeljene naslednje naloge:

- Vsebinsko in operativno vodenje, vključno s pripravo letnega načrta in letnega poročila.
- Zagotavljanje pravilnega delovanja portala.
- Uredništvo portala.
- Organiziranje in izvajanje usposabljanja za vnašalce vsebin.
- Organizacijski razvoj.
- Pripravo razvojnih dokumentov, spremljanje razvoja spletnih storitev, vpeljevanje novih rešitev in storitev.
- Promoviranje portala.

Operativno delo na portalu opravlja uredniški odbor, ki je sestavljen iz po enega predstavnika vsakega pogodbenega partnerja. Predstavnika v uredniški odbor imenuje direktor oziroma predsednik pogodbenega partnerja. Funkcije, delovanje, pravice in obveznosti uredniškega odbora so določene v dokumentu Smernice za delo uredniškega odbora portala slovenskih splošnih knjižnic Knjižnice.si.

4. Operativni načrt dela za 2022

Upravljanje portala v letu 2022 bo zajemalo naslednje aktivnosti:

- priprava letnega načrta dela in poročila o delu;
- komunikacija z vzdrževalcem portala (Truecad d.o.o.), uredniškim odborom, nadzornim svetom in partnerji;
- administrativna in računovodska podpora upravljanju in delovanju portala;
- promocija portala na območnem in nacionalnem nivoju.

Načrtovane aktivnosti za zagotavljanje neprekinjenega in kvalitetnega delovanja portala:

- spremljanje, priprava in dnevne objave aktualnih, strokovnih in družbenih dogodkov (npr. epidemija);
- sprotno dopolnjevanje vsebin na posameznih straneh (npr. strokovna literatura, novosti na posameznih področjih);
- občasna temeljita prenova posameznih strani za večjo aktualnost strani;
- permanentno delovanje uredništva: dnevno spremljanje vsebin na portalu, opozarjanje in svetovanje v primeru napak, sodelovanje urednikov in medsebojna pomoč pri vnosu in oblikovanju vsebin ter pri uporabi novosti; predvidevamo vsaj en sestanek uredniškega odbora v živo, ostala komunikacija bo potekala po e-pošti ali preko platforme ZOOM;
- redno posodabljanje dokumenta Opis portala Knjižnice.si;
- zbiranje predlogov za optimizacijo portala in optimizacija delovanja portala;
- trajna, sistematična promocija vseh segmentov portala;
- trajno povezovanje z drugimi portali, ki delujejo v okviru OOK (Kamra, Dobre knjige, Obrazi slovenskih pokrajin);
- spremljanje statističnih podatkov o uporabi portala (Google analytics, Arnes analitika).

Načrtovane spremembe in dopolnitve portala:

- Prevod dela spletnih strani v angleški jezik: v ta namen je treba določiti prioriteten vrstni red strani za prevod, z vzdrževalcem dogovoriti potrebne spremembe portala za dvojezičnost, poiskati in izbrati najustreznejšega prevajalca, nadzorovati implementacijo;
- Temeljita prenova strani Sistem splošnih knjižnic / Organiziranost (<https://www.knjiznice.si/sistem-splosnih-knjiznic/organiziranost/>): določiti je treba novo strukturo strani; vsebino dopolniti s podatki o specializiranih oz. kompetenčnih centrih ter o dejavnosti knjižnic na obmejnih območjih.
- Temeljita prenova strani Sistem splošnih knjižnic / Financiranje (<https://www.knjiznice.si/sistem-splosnih-knjiznic/financiranje/>): določiti je treba novo strukturo strani in posodobiti vsebino.
- Vzdrževanje in razvoj predlog dinamičnih spletnih strani: načrtujemo ustanovitev manjše delovne skupine, ki bo bdela nad razvojem na področju ter skrbela za ustrezne prilagoditve in posodobitve.
- Spodbujanje uporabe forumov: od osnovanja forumi še niso zaživel, zato jih bomo poskušali spodbuditi uredniki sami s pogosto zastavljenimi vprašanji.

- Optimizacija portala za boljši priklic portala z iskalnikom Google: težave povzročajo iskanje portala, kadar vpišemo Ž v besedi Knjižnice, saj je domena registrirana brez šumnika;
- Dopolnitev funkcionalnosti na portalu z možnostjo naročanja uporabnikov na obvestila o novih objavah na portalu.
- Promocija portala: načrtujemo izdelavo animacije ali krajšega filma s promocijsko vsebino, ki ga bomo objavili na portalu, pa tudi na spletnih straneh splošnih knjižnic in na družbenih omrežjih.

Vzdrževanje in gostovanje portala

Vzdrževanje portala v skladu s Pogodbo o vzdrževanju spletnega portala slovenskih splošnih knjižnic Knjižnice.si izvaja podjetje Truecad d.o.o.

Mesečni strošek vzdrževanja v skladu s pogodbo o vzdrževanju znaša 260,00 € brez DDV. V letu 2022 načrtujemo stroške vzdrževanja v višini 3.806,40 € z DDV.

Portal gostuje na strežniku Arnes.

Finančno poslovanje

Od leta 2021 dalje na osnovi Pogodbe vsa sredstva za vzdrževanje ter za upravljanje, urejanje in razvoj portala načrtuje Mariborska knjižnica v okviru Neposrednega poziva k predložitvi predloga programa dela in finančnega načrta za izvajanje posebnih nalog osrednje območne splošne knjižnice Ministrstva za kulturo.

Iz prejetih sredstev za upravljanje, urejanje in razvoj bomo pokrili stroške dela ter programske in materialne stroške.

Finančni načrt

Odhodki	(v evrih)
Fiksni stroški – stroški vzdrževanja	4.000
Variabilni stroški – stroški upravljalca portala za izvedbo s Pogodbo opredeljenih nalog	8.500
Odhodki skupaj	12.500
Prihodki	
Sredstva Ministrstva za kulturo po <i>Neposrednem pozivu k predložitvi predloga programa dela in finančnega načrta za izvajanje posebnih nalog osrednje območne splošne knjižnice</i>	12.500
Prihodki skupaj	12.500

5. Načrt dela za petletno obdobje 2022 - 2027

V naslednjem petletnem obdobju si bo uredništvo portala prizadevalo, da bo portal v javnosti prepoznan kot osrednja informacijska točka o delovanju splošnih knjižnic, tako za uporabnike kot strokovno javnost in druge zainteresirane javnosti, tako doma kot v tujini. V ta namen bo uredniški odbor portala skrbel za sprotno spremljanje dogajanja na področju splošnega knjižničarstva in redno posodabljanje vsebin portala.

V letih 2022 do 2027 si bomo prizadevali za:

- oblikovanje, pripravo in vnos novih vsebin
- dopolnjevanje in potrebno preoblikovanje obstoječih vsebin po posameznih tematskih področjih
- čim boljši prikaz in promocijo delovanja splošnih knjižnic z namenom povečanja zavedanja o socialni, izobraževalni, kulturni, itd. vlogi splošnih knjižnic v javnosti (zagovorništvo)
- ponudbo vsebin, ki bodo podpirale strokovni napredek splošnih knjižnic in knjižničarjev
- celovit prevod portala v angleški jezik
- permanentno optimizacijo delovanja portala
- izboljšanje delovanja iskalnika
- sodelovanje pri načrtovani uvedbi metaiskalnika za vse portale (predvidoma v letu 2023)
- povezovanje z drugimi portali, ki delujejo v okviru OOK (Kamra, Dobre knjige, Obrazi slovenskih pokrajin)
- čim bolj učinkovito promocijo portala.